

PREDSTAVITEV PROGRAMA VARNE HIŠE CELJE

Varna hiša Celje je začela delovati 31. 8. 2000. V okviru društva Regionalna varna hiša delujejo tri enote s skupno kapaciteto 16 žensk in 22 otrok. Enote delujejo na območju Celja, Velenja in Slovenj Gradca. Varna hiša ponuja ženskam in otrokom, ki doživljajo kakršno koli obliko nasilja (psihično, fizično ali spolno), možnost umika in nastanitve. Je varen prostor, kamor se lahko zatečejo in si ob podpori svetovalk in sostanovalk na novo uredijo življenje.

KAKO ŽENSKA PRIDE V VARNO HIŠO

Ko pokliče na svetovalni telefon, se z njo dogovorimo za uvodni razgovor, ki ga opravimo izven varne hiše, nekje na javni lokaciji. Seznanimo jo s pravili bivanja v hiši, s hišnim redom, predstavimo ji potek življenja in dejavnosti, ki se izvajajo v hiši. Po tem ima ženska 24 ur časa za premislek. Če ji tak način življenja ustreza, se dogovorimo naslednji dan za sprejem. Izjema so seveda urgentni primeri.

Stanovalka ob prihodu ali naslednji dan podpiše pogodbo o bivanju najprej za en mesec z možnostjo podaljšanja za tri mesece, vendar največ za dobo enega leta. Bivanje je prostovoljno, hišo lahko zapusti kadar koli, vendar le ob prisotnosti svetovalke. Bivanje se plača. Osnova prispevka za bivanje je višina denarne pomoči in znaša za stanovalko, ki prejemajo denarno pomoč, 20 % zneska, za stanovalko, ki so zaposlene, pa 50 % zneska denarne pomoči. Za vsakega otroka stanovalka prispeva 5 % zneska denarne pomoči

DELO Z ŽENSKAMI

Med metodami dela prevladujeta individualno delo in delo s skupino.

Vsaka ženska, ki biva v varni hiši, ima svetovalko. Ob prihodu skupaj z otroki, če jih ima, stopi v svetovalni proces. Skupaj s svetovalko naredita individualni načrt, kjer je opisana problemska situacija stanovalko, opredeljeni njeni cilji, koraki za njihovo uresničitev, kako pogosto bodo pogovori potekali in kako dolgo bodo trajali.

Ženske imajo v procesu svetovanja možnost predelovati travme v zvezi s preživetim nasiljem. Svetovalke smo jim ves čas bivanja v varni hiši v osebno pomoč in podporo v procesu ponovnega raziskovanja potreb, pričakovanj, želja, interesov in predstav o življenju. Delamo na njenem prepoznavanju in izražanju sebe. Če želijo, jih spremljamo pri opravih izven varne hiše, pomagamo jim pri iskanju zaposlitve in stanovanja, urejanju denarne pomoči in drugih uradnih zadev. Pomembno je tudi informiranje stanovalk o njihovih pravicah in možnostih.

Ženske, ki so žrtve nasilja, ponavadi izberejo umik v varno hišo kot zadnjo možnost oz. rešitev. Pred tem izčrpajo vse druge vire pomoči, zato ženske pridejo v varno hišo praviloma v zelo slabem psihofizičnem stanju (vidne poškodbe, fizična in psihična izčrpanost, nizka samopodoba in samozavest), zato svetovalno delo temelji zlasti na pridobivanju moči, samozavesti, krepitvi njihove samopodobe, graditvi nove socialne mreže in pridobivanju novih znanj in spretnosti.

Vse življenjske odločitve in oblike in obseg pomoči sprejemajo ženske same in se samostojno odločajo o nadaljnjem življenju, kar je pomemben dejavnik v procesu pridobivanja moči.

Ženske v času bivanja v varni hiši pomagajo druga drugi (pomoč za samopomoč), vse imajo enake pravice in obveznosti; ker imajo podobne izkušnje, se podpirajo in si s tem delijo občutek sprejetja. Z delitvijo življenjskega prostora dobi ženska dodatno možnost, da reflektira in na novo definira svojo osebno situacijo in svoj položaj v družbi. Spozna svoje potrebe in želje v prostoru, ki je manj obremenjen s stereotipnimi vlogami in predstavami o medčloveških odnosih.

DELO Z OTROKI

Otrokom, ki so posredne, včasih pa tudi neposredne žrtve nasilja v družini, posvetimo največ časa. Otroci, ki pridejo z mamo v zatočišče, doživljajo hudo stisko. Slabše se koncentrirajo, ne pričakujejo veliko od sebe, se ne spoštujejo, opažamo pomanjkanje zaupanja, slabo voljo, jezo, zmedenost, občutke sramu, strahu, agresijo, nemoč itn. Izražajo občutke krivde, odpor do sprejemanja čustev, počutijo se nepomembne, neljubljene, izolirane, so žalostni in prestrašeni. Manjši otroci si želijo materine bližine, nočejo, da bi jih puščali same, zahtevajo zelo veliko pozornosti, večji pa se umikajo vase in poskušajo pozabiti, kar se je zgodilo, se odtujujejo ter se vedno manj odzivajo na okolje.

Zato se še zlasti trudimo, da skupaj z otrokom odkrivamo, gradimo in utrjujemo njegovo moč in dobro počutje. Individualno delo z otroki poteka v obliki psihosocialne podpore, ugotavljanja stopnje psihičnih posledic neustreznega ravnanja z njimi, spodbujanja kvalitetnega dialoga med materjo in otrokom in navajanja na kvalitetno preživljanje prostega časa v hiši. Vsako leto za otroke organiziramo večdnevni poletni tabor, kjer se učijo prevzemati odgovornost, nenasilne komunikacije, kako reševati konflikte ipd.

TELEFONSKO SVETOVANJE ZA ŽENSKO IN OTROKE, KI DOŽIVLJAJO NASILJE

V okviru varne hiše deluje svetovalni telefon. Svetovalno delo opravljajo zaposlene in prostovoljke, ki so opravile osnovno usposabljanje za delo z ženskami in otroki, ki doživljajo nasilje.

Po telefonu ponudimo klicalki anonimen pogovor, analizo situacije, iskanje možnih rešitev

skupaj z njo, informiranje o pravicah in drugih oblikah pomoči. Prek telefona se dogovarjamo za uvodne razgovore in sprejeme. Če klicalka želi, ji omogočimo tudi osebno srečanje in pogovor.

SKUPINA ZA SAMOPOMOČ

Skupina za samopomoč je namenjena ženskam, ki prebivajo v varni hiši, pa tudi zunanjim članicam. Je varen prostor, kjer lahko med sebi enakimi spregovorijo o nasilju. Med sabo si izmenjajo izkušnje in svoje zgodbe. Spoznajo, da niso same krive za nasilje, gradijo si samozavest in samospoštovanje. Učijo se, kako živeti brez nasilja in kako učiti otroke novih, nenasilnih vzorcev vedenja in komunikacije. V skupini predelujejo konkretne izkušnje z nasiljem, obravnavajo predsodke in stereotipe o nasilju kot naučenem vedenju, prepoznavajo in analizirajo čustva, lastne potrebe, sposobnosti, učijo se novih načinov komuniciranja in pridobijo informacije o oblikah pomoči.

Skupino vodi strokovna sodelavka, socialna delavka, ki je zaposlena v hiši, pomaga ji sodelateljica.

ŠIRITEV MREŽE VARNIH HIŠ

Kot primer dobre prakse nas je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve povabilo k sodelovanju pri širitvi mreže varnih hiš po Sloveniji. V letošnjem letu smo v sodelovanju z društvom varnega zavetja odprli varno hišo v Ljutomeru. Potekajo pa še aktivnosti na Gorenjskem, kjer bodo odprli svoja vrata proti koncu tega leta. V naslednjem letu predvidevamo še odprtje varne hiše na Primorskem. S tem bo zaključena mreža varnih hiš, ki bo ponujala pomoč v vseh predelih Slovenije.

Suzi Kvas

Društvo Regionalna varna hiša Celje
P. P. 347
3001 Celje
Tel. 03 4924170, faks 03 4924171
Svetovalni telefon 03 4926357
e-mail: varna.hisa@siol.net